
Betænkning afgivet af Retsudvalget den 26. april 2007

Betænkning

over

Forslag til forældreansvarslov

[af familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen)]

1. Ændringsforslag

Der er af familie- og forbrugerministeren stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 31. januar 2007 og var til 1. behandling den 20. februar 2007. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Sammenhæng med lovforslag nr. L 134

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af forældreansvarsloven. (Behandling af retssager om forældremyndighed og tvangsfuldbyrdelse), (lovforslag nr. L 134).

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Politisk aftale

Lovforslaget bygger på en politisk aftale, som blev indgået den 5. december 2006 mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten. Den politiske aftale fremgår af lovforslagets bemærkninger.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og familie- og forbrugerministeren sendte den 11. december 2006 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 202. Den 1. februar 2007 sendte familie- og forbrugerministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Børns Vilkår m.fl.,
Lene Bøttcher, Billund,
Anette Hundewadt Christensen, Brøndby Strand,
Dansk Kvindesamfund,
Lotte Follin, København V,
Nanna Gersov, Kastrup,

Bente Holm Nielsen, Vanløse,
Advokaterne Majken Johansen og Jytte Lindgård, København K,
Lektor Annette Kronborg, Københavns Universitet,
Kvinder For Frihed, Holte,
Kristoffer Rønde Møller, København V,
Maria Thastum, København K,
Ulla Nørtoft Thomsen, Holstebro og
Carsten Winding, Fjerritslev.

Herudover har udvalget modtaget nogle ikke offentligt tilgængelige borgerhenvendelser.

Familie- og forbrugerministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputation

Endvidere har advokaterne Pia Deleuran, Jytte Lindgård og Majken Johansen, København V, mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget,

Spørgsmål

Udvalget har stillet 46 spørgsmål til familie- og forbrugerministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Indledning

Udvalget ønsker at fremhæve, at det er barnets ret til begge sine forældre og ikke forældrenes ret til barnet, der er det bærende element i lovforslaget. Forældre har et fælles ansvar for barnet, uanset om samlivet mellem dem er ophævet. Det er udvalgets opfattelse, at man ved at skabe rammerne for et ligeværdigt samarbejde mellem forældrene, hvor begge deltager i barnets liv og i beslutninger om barnet, tilgodeser barnets bedste.

Lovforslaget indebærer endvidere en styrkelse af barnets perspektiv, og det er hensigten, at både statsforvaltningerne og retterne i højere grad skal gøre brug af børnesagkyndige til at belyse forældrenes og børnenes forhold. Særligt i konfliktfyldte sager, i sager med mindre børn og i sager med vold i familien, grænseoverskridende adfærd mod barnet eller misbrug, er det vigtigt, at der tidligt i statsforvaltningens sagsbehandling sker inddragelse af børnesagkyndige. Det kan f.eks. ske ved børnesagkyndige undersøgelser eller ved samtaler med barnet.

Med forslaget sikres det endvidere, at det tydeligt fremgår af loven, at barnet altid skal være i centrum, og at alle afgørelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, træffes efter, hvad der er bedst for barnet, og barnets perspektiv skal belyses i alle sager. Barnet må ikke blive eller føle sig ansvarlig for myndighedens afgørelser.

Efter lovforslaget skal alle børn således inddrages uanset alder, så barnets perspektiv kommer frem i sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær. Børn vil i langt højere grad end i dag blive synliggjort. Dette vil bl.a. ske ved en tidlig inddragelse af børnesagkyndige i sagerne. I sager om tvangsudlevering af børn skal der både deltage en børnesagkyndighed og en repræsentant fra kommunen.

Opfattelsen af, hvad der er bedst for barnet, skal altid ske ud fra en konkret og individuel vurdering af det enkelte barns forhold, sammen med den viden og det erfaringsgrundlag, der findes i form

af f.eks. børnesagkyndig sagkundskab. Reglen tager udgangspunkt i artikel 3 i FN's børnekonvention om, at barnets bedste skal komme i første række.

Ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, skal der tages hensyn til, at barnet har ret til to forældre, hvilket indebærer, at forældrene skal tage ansvar for barnet ved at drage omsorg for det og ved at samarbejde om væsentlige forhold om barnet. Dette er også i overensstemmelse med børnekonventionens artikel 9 og 18.

Det har været en forudsætning for udvalget, at forældreansvarsloven er i overensstemmelse med FN's børnekonvention.

Udvalget ser lovforslaget i forlængelse af strukturreformen på det familieretlige område, som indebærer, at alle sager fra 1. januar 2007 om forældremyndighed, separation og skilsmisse skal starte i statsforvaltningerne. Et vigtigt led i strukturreformen er, at forældrene kan få hjælp til at løse op for deres uenigheder via børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling. Det forventes, at det i mange tilfælde vil virke konfliktdæmpende, at forældre skal komme til et vejledningsmøde i statsforvaltningen og få tilbudt yderligere bistand i form af børnesagkyndig rådgivning m.v., og ikke længere har mulighed for at anlægge sag direkte ved domstolene. Det forventes derfor også, at antallet af retssager på området vil falde.

Om strukturreformen skal der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 4, 5, 7, 9, 25 og 27 ad L 133.

Der er i udvalget helt generelt et politisk ønske om, at forældrene tager ansvar for sig selv og deres børn – uanset om de bliver sammen, eller de går fra hinanden. Der henvises i den forbindelse til det landsdækkende forsøgsprojekt med parrådgivning, hvor formålet er at tilbyde en forebyggende indsats i forhold til forældre med børn, der ønsker at bevare parforholdet, eller som ønsker, at samlivsophævelsen foregår så skånsomt som muligt navnlig i forhold til børnene.

For så vidt angår spørgsmålet om fælles forældremyndighed, har udvalget valgt at gå længere, end Udvalget om Forældremyndighed og Samvær gjorde i betænkning nr. 1475 om Barnets perspektiv, hvor retten alene, skulle kunne træffe afgørelse om, at den fælles forældremyndighed skulle fortsætte, hvis der var bestemte holdepunkter for at antage, at forældrene kunne samarbejde om barnets forhold. Begrundelsen for dette er, at udvalget tillægger det afgørende vægt, at der med lovforslaget introduceres en ny tilgang til begrebet fælles forældremyndighed, hvor det ikke længere kræves, at forældrene er enige om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er, at forældrene kan samarbejde med hinanden, og at de trods eventuelle uenigheder og meningsforskelle kan håndtere disse på en sådan måde, at det ikke går ud over barnet.

Det er således lovens udgangspunkt, at forældrene har fælles forældremyndighed, og at dette fællesskab og ansvar for barnet fortsætter efter en samlivsophævelse. Den fælles forældremyndighed kan kun ophæves, hvis tungtvejende grunde af hensyn til barnet taler for det. Dette skal ses i sammenhæng med, at et barn har brug for både en far og en mor. I forbindelse med denne nye tilgang til fælles forældremyndighed indføres der samtidigt en adgang til, at domstolene kan bestemme, hvor barnet skal bo. Ved på den måde at mindske området for forældrenes konflikt, er der en formodning for, at flere forældre vil kunne fortsætte med at samarbejde om de væsentlige beslutninger om barnet.

Der vil altid være tilfælde, hvor et forældrepar ikke magter at samarbejde, eller hvor et samarbejde ikke er til gavn for barnet, fordi det medfører for mange konflikter til skade for barnet. I disse situationer må retten selvfølgelig kunne ophæve den fælles forældremyndighed, ligesom det kan være nødvendigt at tage stilling til, om et fortsat samvær er det bedste for barnet. Forslaget sikrer netop, at barnet i højere grad synliggøres – bl.a. ved en tidlig inddragelse af børnesagkyndige. På det grundlag tager loven hensyn til alle børn, også de særligt udsatte.

Retten vil ligeledes kunne ophæve den fælles forældremyndighed i de tilfælde, hvor en forælder seksuelt har krænket barnet, eller en forælder på grund af misbrug, alvorlig psykisk lidelse eller lignende. Det samme gælder, hvis en forælder ikke har udvist interesse for at deltage i omsorgen for barnet, eller den ene forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre familiemedlemmer

Vold

Ved lovens gennemførelse tilsigtes en præcisering af praksis i samværssager, hvor der er påstand om vold eller grænseoverskridende adfærd.

Voldelig adfærd over for et barn skal altid føre til, at samvær afslås eller ophæves. Det er meget alvorligt, hvis en samværsforælder har udøvet vold over for sit barn, og samværet må i disse situationer ophæves af hensyn til barnet.

Også voldelig adfærd over for bopælsforælderen eller dennes familie kan føre til ophævelse af samværet. Det skal undersøges, hvordan volden har påvirket barnet og familien som helhed. Det må afhænge af en konkret vurdering, om samværet skal ophæves, eller om samvær kan iværksættes f.eks. under overvågning, således at barnet ikke afskæres muligheden for at have kontakt med samværsforælderen.

En påstand om, at samværsforælderen har udøvet vold over for barnet, bopælsforælderen, eller et andet medlem af den husstand, hvor barnet dagligt opholder sig, bør føre til, at der iværksættes nærmere undersøgelser af sagen, f.eks. ved en børnesagkyndig undersøgelse.

Der bør desuden som udgangspunkt ske suspension af samværet, mens sagen undersøges, hvis påstanden om vold eller anden grænseoverskridende adfærd er tilstrækkeligt underbygget. Ved vurderingen kan der lægges vægt på, om ansøgeren har anmeldt overgrebet til politiet og/eller har indberettet det til kommunen, om der foreligger skadestuerapport eller anden dokumentation for vold, f.eks. krisecentererklæring.

Udvalget lægger stor vægt på, at der i samværssager, hvor der er påstand om vold, i højere grad skal ske en fleksibel anvendelse af muligheden for at træffe midlertidige afgørelser om forældremyndighed.

Det er derfor vigtigt for udvalget, at statsforvaltningerne i forbindelse med udmøntningen af forældreansvarsloven instrueres om, at hvis en forælder er flyttet fra den fælles bopæl og f.eks. bor på krisecenter med barnet, og volden er tilstrækkelig dokumenteret f.eks. ved anmeldelse til politi eller kommune eller ved krisecentererklæring, skal statsforvaltningen under en samværs- og forældremyndighedssag vejlede den pågældende forælder om hurtigt at søge om at få tillagt forældremyndigheden midlertidigt alene. Det er således hensigten, at statsforvaltningerne i højere grad end i dag skal anvende muligheden for at træffe midlertidige afgørelser i disse situationer, så det forhindres, at et barn udleveres til en voldelig forælder, f.eks. fra barnets daginstitution, og så barnet kan få ro under sagens behandling. Dette er i øvrigt helt i overensstemmelse med de anbefalinger, som Udvalget om Forældremyndighed og Samvær er fremkommet med i betænkning nr. 1475 om Barnets perspektiv.

Udvalget finder, at det af instrukserne til statsforvaltningerne tydeligt skal fremgå, at sådanne afgørelser skal træffes hurtigst muligt.

Der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 7.

Samvær med mindre børn

Udvalget er tilfreds med, at lovforslaget lægger op til, at der i højere grad end det er tilfældet i dag kan fastsættes samvær med mindre børn. Samvær med mindre børn rummer en række modstående hensyn – bl.a. hensynet til, at barnet tidligt opnår en tæt kontakt til en samværsforælder og samtidig bevarer tryghed og stabilitet. En væsentlig forudsætning for dette er, at der som udgangspunkt inddrages børnesagkyndige i sagerne, der kan være med til at give forældrene en forståelse af barnets situation og kan afdække barnets og forældrenes forhold.

Der kan være gode grunde til at fastsætte hyppige, men måske ganske kortvarige samvær mellem samværsforælderen og barnet i dets første levemåned, således at samværet gradvist kan optrappes i takt med barnets alder. Et sådant samvær kan f.eks. være ½ - 1 time og derved tage hensyn til barnets samlede pleje- og omsorgsbehov.

Der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 22 og 27.

Samværs-/samarbejdschikane

Udvalget har lagt stor vægt på, at begge forældre har og får et ansvar for at samvær med barnet virkeliggøres. Det har derfor været vigtigt for udvalget, at chikane fra en eller begge forældres side kan få betydning for samværet m.v.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 4.8.3., at det bør indgå i vurderingen af omfanget af et samvær, om henholdsvis bopælsforælderen og samværsforælderen medvirker positivt til sagens oplysning, f.eks. ved deltagelse i børnesagkyndige undersøgelser.

En samværsforælders manglende samarbejde eller chikane er også berørt samme sted i bemærkningerne. Det fremgår således, at en samværsforælders chikane af bopælsforælderen og dennes familie, f.eks. i form af vedvarende trusler om vold eller det forhold, at samværsforælderen konstant opsøger eller kontakter familien uden for aftalte tidsrum, eventuelt på trods af et tilhold, er hensyn, der kan indgå i vurderingen af omfanget af et samvær, herunder om der skal gives afslag på en ansøgning om samvær, eller hvorvidt et eksisterende samvær skal ophæves. I fortsættelse hertil skal det bemærkes, at der i forbindelse med fremsættelsen af lovforslag nr. L 134 foreslås, at fogedretterne får mulighed for at fastsætte erstatningssamvær under en fuldbyrdelsessag. Dette vil give fogedretterne et redskab til at effektivisere fuldbyrdelsessagerne, særligt i de tilfælde, hvor bopælsforælderen uden grund hindrer samværet.

Det fremgår desuden af bemærkningerne, at en bopælsforælders hindring af den anden forælders kontakt med barnet fortsat er et moment, der skal tillægges betydelig vægt i spørgsmål om forældremyndighed efter lovforslagets §§ 11 og 14, samt ved afgørelser af, hvor barnet skal have bopæl. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 4.10.3.

Det skal endvidere bemærkes, at det allerede fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 11, at det må tillægges stor vægt, hvem af forældrene, der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets samvær med den anden forælder. Disse bemærkninger skal ses i forhold til både samværs- og bopælsforælders samarbejdsevne.

Udvalget har drøftet, om begrebet »samarbejdschikane« skal anvendes i stedet for »samværschikane«. Ved at bruge »samarbejdschikane« tydeliggøres det, at chikane kan gå begge veje, og at et manglende samarbejde kan bero på både samværs- og bopælsforælders forhold.

For ikke at skabe tvivl om begreberne og for at understrege intentionen i loven, finder udvalget dog, at det vil være mest hensigtsmæssigt, at der i forbindelse med Familiestyrelsens udmøntning af forældreansvarsloven, herunder ved bl.a. udarbejdelsen af nye vejledninger om samvær og forældremyndighed til statsforvaltningerne, sker en indledningsvis definition af begreberne samværschi-

kane og samarbejdsskikane, således at det kommer til at fremgå, at begge begreber er dækkende for de forslåede lovændringer, tilsigtede praksisændringer og andre præciseringer af gældende praksis i samværssager.

Ministeren har erklæret sig enig heri.

Der henvises endvidere til L 133 svar på spørgsmål nr. 14.

Uenighed mellem forældrene om væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold, f.eks. skolevalg

Som tidligere anført, medfører lovforslaget en ny tilgang til begrebet fælles forældremyndighed, hvor det ikke længere kræves, at forældrene er enige om samtlige spørgsmål vedrørende barnet.

Det centrale er, at forældrene kan håndtere deres eventuelle uenigheder på en sådan måde, at det ikke går ud over barnet.

For at mindske konflikterne omkring barnet under udøvelsen af den fælles forældremyndighed foreslås det, at bopælsforælderen selv kan tage beslutninger om overordnede forhold i barnets dagligdag, ligesom bopælsforælderen kan bestemme barnets bopæl her i landet (§ 3).

Forældrene skal fortsat være enige i de spørgsmål, der har væsentlige og indgribende betydning for barnet, f.eks. væsentlige medicinske indgreb, skolevalg, religion og bopæl i udlandet. I praksis vil begge forældre kunne træffe de dagligdags beslutninger for barnet, f.eks. om mad, tøj, sengetider mv. Det afgørende i den forbindelse er, hvem barnet opholder sig hos. Den forælder, som i situationen er nærmest til at træffe beslutningen, har kompetencen hertil (det gælder også fritidsinteresser).

I forbindelse med lovforslagets behandling i udvalget har Undervisningsministeriet oplyst, at folkeskoleloven ikke indeholder bestemmelser om skolernes (kommunalbestyrelsens) reaktionsmuligheder i tilfælde, hvor forældre med fælles forældremyndighed ikke kan blive enige om barnets skolegang m.v.

Uenighed om enkelte væsentlige forhold vedrørende barnet, såsom f.eks. skolevalg, vil som udgangspunkt ikke kunne føre til en ophævelse af den fælles forældremyndighed.

Forældrenes uenighed må i første omgang løses ved, at forældrene ved rådgivning eller konfliktmægling i statsforvaltningen forsøger at løse op for deres konflikt. I de situationer, hvor forældrenes uenighed ikke kun handler om barnets indmeldelse i skole eller lignende, men har antaget et større omfang, må retten – hvis forældrene ikke kan opnå enighed i statsforvaltningen – ved en eventuel sag om ophævelse af forældremyndigheden vurdere, om samarbejdsvanskelighederne er så store, at det risikerer at gå ud over barnet.

I de tilfælde, hvor forældre ikke lever op til deres forældreansvar og undervisningspligten ikke opfyldes, er der endvidere mulighed for, at de sociale myndigheder kan gribe ind, jf. lov om social service.

Der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 19.

Varsling i forbindelse med flytning

Med forældreansvarsloven indføres der en ny bestemmelse, hvorefter forældre, der flytter indenlands eller udenlands, senest 6 uger inden flytningen skal give den anden forælder besked om flytningen (§ 18). Bestemmelsen gælder for alle forældre, dvs. også for en samværsforælder uden del i forældremyndigheden.

Hensigten er, at den forælder, der ikke flytter, får lejlighed til at bringe spørgsmål vedrørende barnets fremtidige bopæl, forældremyndigheden over barnet eller hensigtsmæssigheden af en eksiste-

rende samværsordning op til en drøftelse, så der kan ske en vurdering af, om flytningen er i barnets interesse.

Bestemmelsen er ikke sanktioneret. Der kan f.eks. ikke idømmes bøder for manglende overholdelse af varslingen. En manglende varsling kan dog indgå som et moment, hvis retten skal vurdere, om barnet fortsat skal have bopæl hos en forælder, der er flyttet med barnet, eller om barnet skal bo hos den anden forælder.

Hvis der er uenighed om forældremyndigheden følger det af gældende ret, der videreføres i forældreansvarsloven, at der i sådanne tilfælde skal være samtykke fra begge indehavere af forældremyndigheden til, at barnet forlader landet, eller til, at barnets ophold i udlandet forlænges ud over det aftalte, forudsatte eller fastsatte (lovforslagets § 3, stk. 2).

Efter forslaget kan retten efter § 17, stk. 1, 2. pkt., særskilt tage stilling til en anmodning fra en forældremyndighedsindehaver om, at barnet skal have bopæl i udlandet, jf. nedenfor vedrørende afgørelse om udlandsrejser.

Der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 8 og 38.

Afgørelse om udlandsrejser

Ministeren har på baggrund af en henvendelse under udvalgsbehandlingen, jf. spørgsmål 2, fremsat et ændringsforslag, hvori det foreslås, at statsforvaltningen får mulighed for at træffe afgørelse om, at en forældremyndighedsindehaver kan tage barnet med på ferie, familiebesøg eller lignende i udlandet i en kortere periode, selv om der er uenighed om forældremyndigheden. Der lægges op til, at afgørelsen træffes efter en konkret vurdering. Ved afgørelsen skal der lægges vægt på, om der må antages at være risiko for, at barnet vil blive tilbageholdt i udlandet.

Ændringsforslaget har sin baggrund i en konkret sag (utrykt landsretsdom af 19. december 2006), hvori Østre Landsret har kendt en mor skyldig i overtrædelse af straffelovens § 215, stk. 2, ved at udrejse af landet på en uges ferie i Tyrkiet med barnet uden den anden forælders samtykke, i et tilfælde, hvor der var fælles forældremyndighed og en tvist om forældremyndigheden. Straffelovens regel om børnebortførelse hænger sammen med den gældende § 3 i lov om forældremyndighed og samvær, som videreføres i lovforslagets § 3, stk. 2. Efter bestemmelsen skal begge forældre give samtykke til, at barnet forlader landet, herunder udrejser til Grønland eller Færøerne, hvis forældrene har fælles forældremyndighed, og de er uenige om forældremyndigheden, med mindre der foreligger en afgørelse efter lovforslagets § 17, stk. 1, 2. pkt.

Det kan ikke udelukkes, at der med forslaget om, at fælles forældremyndighed skal være udgangspunktet fremover, vil være flere forældre, der får behov for en konkret afgørelse om, at barnet kan rejse med den ene forælder på ferie, familiebesøg eller lignende i en kortere periode, selv om der verserer en tvist om forældremyndigheden.

Ændringsforslaget har således til hensigt at undgå situationer, hvor barnet ikke kan deltage i planlagte ferier eller familiebegivenheder i udlandet med den ene forælder på grund af, at den anden forældremyndighedsindehaver under en konkret opstået konflikt om forældremyndigheden ikke vil give sit samtykke hertil. Bestemmelsen skal gælde både bopæls- og samværsforælderen.

Udvalget kan tiltræde ændringsforslaget og bemærkningerne hertil.

Der henvises til L 133 svar på spørgsmål nr. 2.

Transportudgifter i forbindelse med samvær

Udvalget har under behandlingen af lovforslaget modtaget flere henvendelser fra borgere, der har kritiseret lovforslagets bestemmelser vedrørende transport med den begrundelse, at mange kvinder er økonomisk ringere stillet end mænd.

Efter forslagets bestemmelser om samvær er det barnets ret til samvær der er i centrum. Samtidig fremhæves det, at begge forældre har et ansvar for, at barnets samvær med den anden forælder virkeliggøres. I forlængelse heraf lægges der op til, at forældrene som udgangspunkt begge deltager i transporten af barnet til og fra samvær, samt betaler udgifterne hertil.

Med bestemmelsen er det hensigten, at ovennævnte udgangspunkt vil medvirke til at fastholde forældrenes ansvar for at samværet komme til at fungere, samtidig med at begge forældre i forbindelse med flytning i højere grad vil overveje, hvordan samværet vil kunne fungere i praksis.

Udvalget skal endvidere henvise til lovforslag nr. L 134, som indeholder et forslag til ændring af § 83, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik. Heraf fremgår det, at det fremover også vil være muligt for den forælder, der har barnet boende, at søge kommunen om dækning af udgifter til transport af barnet i forbindelse med samvær, således som kun samværsforælderen har mulighed for efter den gældende lovgivning.

Der henvises til L 133 svar på spørgsmål nr. 8 og 15.

Udvidelse af muligheden for etablering af fælles forældremyndighed

Lovforslaget lægger op til en udvidelse af mulighederne for at etablere fælles forældremyndighed, således at der i visse situationer, hvor forældrene har haft et forudgående samliv eller ægteskab, etableres fælles forældremyndighed allerede fra fastslåelsen af faderskabet.

Det drejer sig om følgende tre tilfælde:

- Hvis forældrene har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.
- Hvis forældrene har været gift med hinanden inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.
- Hvis forældrene var separerede på tidspunktet for barnets fødsel.

Baggrunden for forslaget om at etablere automatisk forældremyndighed i de nævnte situationer er et ønske om at styrke fællesskabet og ansvaret for barnet i de situationer, hvor forældrene har haft et forudgående samliv eller ægteskab forud for fødslen. De nævnte situationer indebærer efter de gældende regler ikke, at forældrene automatisk får fælles forældremyndighed ved fastslåelsen af faderskabet.

Udvalget ser forslaget som en styrkelse af hensigten bag forældreansvarsloven, nemlig at understøtte barnets kontakt til begge forældre og begge forældres ansvar og omsorg for barnet.

Retten kan dog ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der foreligger tungtvejende grunde, jf. lovforslagets § 11. Som det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, kan dette være tilfældet, hvis en forælder ikke er interesseret i at varetage omsorgen for barnet og ved sin adfærd har vist, at den pågældende ikke har til hensigt at deltage i barnets liv. Der vil således være mulighed for, at den fælles forældremyndighed i sådanne situationer kan ophæves.

Der henvises til L 133 svar på spørgsmål nr. 24, 26, og 31.

Genoptagelse af allerede afsluttede sager

Udvalget har på baggrund af lovens intentioner fundet det rigtigt, at der gives mulighed for genoptagelse af allerede afsluttede sager.

Fra den 1. oktober 2007 vil det være muligt for en forælder, der tidligere har haft del i forældremyndigheden, eller ønsker at få del i den efter reglerne i forældreansvarsloven, at indgive anmodning om fælles forældremyndighed efter lovens § 14. En sådan sag vil ikke kunne rejses over for statsforvaltningen før den 1. oktober 2007.

Udvalget lægger vægt på, at det afgørende for vurderingen af, om det i disse situationer vil være bedst for barnet, at der dømmes til fælles forældremyndighed, er barnets relation til den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, baggrunden for, at denne ikke har del i forældremyndigheden, og om der er forhold, som taler imod etablering af fælles forældremyndighed. Der vil derfor skulle lægges vægt på, om der foreligger en af de grunde, der kan begrunde en ophævelse af den fælles forældremyndighed. Hvis den ene part f.eks. er misbruger eller voldelig, vil man ikke etablere fælles forældremyndighed. Det samme gælder, hvis forældrene har haft store og uovervindelige samarbejdsproblemer.

Der henvises til svar på spørgsmål nr. 28.

Det skal endvidere nævnes, at der i forbindelse med lovforslagets behandling er fremsat et ændringsforslag vedrørende fri proces. Der henvises i den forbindelse til lovforslag nr. L 134.

Ændringsforslaget indebærer, at en person, der er samlevende, i en overgangsperiode på 2 år fra forældreansvarslovens ikrafttrædelse den 1. oktober 2007 kan få fri proces, hvis han eller hun enten opfylder de økonomiske betingelser for samlevende eller bedømt ud fra egen indkomst opfylder de økonomiske betingelser for enlige.

Ved ændringsforslaget stilles en ansøgning om fri proces i ægteskabs- og forældremyndighedssager på samme måde, som hvis ansøgningen blev behandlet efter de regler, der var gældende i denne type sager indtil den 1. januar 2007, hvor man uanset et nyt samlivsforhold alene lagde vægt på ansøgerens egen indtægt. Samtidig sikrer forslaget, at ingen som følge af overgangsreglen vil kunne blive stillet ringere i forhold til de nye regler om fri proces, som er trådt i kraft den 1. januar 2007.

Udvalget kan tiltræde ændringsforslaget og bemærkningerne hertil.

Delte familiers økonomi

Ministeren har i forbindelse med et spørgsmål fra udvalget anført, at de med den politiske aftale om forslag til lov om forældreansvar, er aftalt, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender skal udarbejde en oversigt over den eksisterende viden om de faktiske forhold i delte familier.

Ministeriet har på baggrund heraf indgået en kontrakt med Danmarks Statistik om, at Danmarks Statistik på grundlag af børnedatabasen udarbejder en publikation, hvor der er fokus på begge et barns forældre, uanset hvor barnet har bopælsadresse. Det drejer sig bl.a. om de nye familiemønstre, som hver af forældrene indgår i, og barnet dermed bliver en del af. Herunder oplysninger om de familieskift, der sker for begge af barnets forældre, hvad kendetegner de nye familier, variationer i, hvor lang tid der går fra et familiebrud, til der stiftes ny familie, variationer ud fra indkomstforhold, beskæftigelsesforhold, boligforhold osv. og variationer i, hvor stabile familierne er. Publikationen vil indeholde data for den samlede børnebefolkning og vil i forhold til de nuværende tilgængelige statistiske oplysninger særligt bidrage med oplysninger om forholdene for børn i delte familier.

Der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 12 og 13.

Sagsbehandlingen i statsforvaltningerne

Under udvalgsbehandlingen er der stillet spørgsmål om ophobning af sager i statsforvaltningerne om bl.a. samvær og skilsmisse m.v.

Indenrigs- og sundhedsministeren har i L 133 - svar på spørgsmål nr. 11 bl.a. oplyst følgende:

»En rundspørge til statsforvaltningerne medio februar 2007 og medio marts 2007 om familieretsreformen viser, at statsforvaltningerne er kommet godt i gang med reformen og med at beramme og afholde møder med borgerne. Rundspørgen viser også, at der ikke udestår væsentlige uafklarede forhold eller foreligger forhold, som volder særlige problemer, og at medarbejderne blot mangler at opsamle erfaring i arbejdet med de nye opgaver og mødeprocedurer.

Overgangsproblemerne i forbindelse med dannelsen af statsforvaltningerne pr. 1. januar 2007 indebærer, at sagsbehandlingstiderne p.t. kan blive længere end normalt. Overvågningen af sagsbehandlingstiderne kompliceres af, at statistiksystemerne endnu ikke er på plads. Disse systemer vil blive søgt bragt på plads hurtigst muligt. Efterslæbet i sagsbehandlingen skønnes dog ikke at få alvorligere konsekvenser for sagsbehandlingstiderne og søges så vidt muligt indhentet i løbet af 2007.

Herunder viser rundspørgen, at statsforvaltningerne kan få vanskeligt ved at overholde resultatkrav i 2007 om, at et møde mellem statsforvaltningen og parter i tvistsager skal berammes inden for 2 uger, og at et møde skal være afholdt senest inden for yderligere 2 uger. Problemerne med at få afholdt et møde mellem statsforvaltningen og sagens parter inden 30 dage efter modtagelsen af sagen forstærkes af, at statsforvaltningerne oplever et stort antal afbud og udeblivelser til de berammede møder fra én eller begge parter i mødesagerne. Afbudene og udeblivelserne medfører et stort ressourcespild og ekstra pres på mødetiderne, da sagens parter som udgangspunkt skal indkaldes igen.«

Udvalget er opmærksomt på, at omlægningen fra 15 statsamter til 5 regionale statsforvaltninger pr. 1. januar 2007 indebærer meget betydelige ændringer af lokalemæssig, organisatorisk og systemmæssig karakter for de ca. 700 årsværk, som er overført til statsforvaltningerne fra statsamterne og amtskommunerne, og at dette i en periode har påvirket og vil påvirke sagsbehandlingstiderne i opadgående retning, indtil alle flytninger er overstået i løbet af foråret 2007. Udvalget er tilfreds med, at statsforvaltningerne har taget en række initiativer, så publikumsbetjening og sagsbehandling kommer stadig nærmere stabil drift, og at det er forventningen, at efterslæbet i sagsbehandlingen ikke skønnes at få alvorligere konsekvenser for sagsbehandlingstiderne.

Lovforslaget indebærer en række ændringer i statsforvaltningernes sagsbehandling. Der forventes også i en overgangsperiode at skulle behandles flere sager, idet det antages, at en række forældre, som efter de gældende regler er blevet frataget forældremyndigheden, vil søge om igen at få del i den fælles forældremyndighed. Som følge af de nye regler om transport i forbindelse med samvær, er det forventningen, at der i en periode vil skulle behandles et større antal sager herom.

Selv om der i lovforslaget er afsat penge til de nye tiltag, er udvalget opmærksomt på, at ændringerne umiddelbart i forlængelse af lovforslagets ikrafttrædelse vil kunne medføre en stigning i antallet af henvendelser til statsforvaltningerne, der således i en periode vil kunne være »under pres«, og at sagsbehandlingstiderne derfor i en periode vil kunne blive længere.

Opfølgning på loven

Der er enighed mellem aftalepartierne om, at der er behov for at følge lovens anvendelse og implementering særlig for så vidt angår effekten af de nye muligheder i loven.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender iværksætter derfor et forskningsprojekt, der ca. 3 år efter lovens ikrafttræden skal afgive en evalueringsrapport. Den skal bl.a. belyse omfanget og virkningen af afgørelser om fælles forældremyndighed, betydningen af fokus på barnets perspektiv og inddragelse af barnet, samt virkningerne af forældrenes fælles ansvar for barnet.

Aftalepartierne er enige om at mødes, når resultaterne af forskningsprojektet foreligger for at drøfte, hvordan området har udviklet sig.

Herudover er det aftalt, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender årligt vil indbyde aftalpartierne til en drøftelse af lovens virkninger.

Der henvises til L 133 – svar på spørgsmål nr. 12 og 13.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *familie- og forbrugerministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

1) I *stk. 2* indsættes efter »§ 17, stk. 1, 2. pkt.« ordene: », eller § 01.«
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

Ny paragraf

2) Efter § 24 indsættes som ny paragraf med tilhørende overskrift:

»Afgørelse om udlandsrejse

§ 01. Selv om der er uenighed om forældremyndigheden mellem forældre, der har fælles forældremyndighed, kan statsforvaltningen træffe afgørelse om, at den ene forælder kan tage barnet med til udlandet, Grønland eller Færøerne i en kortere periode.«

[Afgørelse om udlandsrejse]

Til § 30

3) I *stk. 1* ændres »§§ 19-22« til: »§§ 19-22 og 01«.
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

Til § 37

4) I *stk. 1* ændres »§§ 19-22« til: »§§ 19-22 og 01«.
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

5) I *stk. 2* ændres »§§ 19 og 22« til: »§ 21, jf. § 19, og §§ 22 og 01«.
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1 og 2

Hensigten med den foreslåede nye bestemmelse i nr. 2 [§ 01] er at give statsforvaltningerne mulighed for at træffe afgørelse om, at en forælder kan tage barnet med på ferie, familiebesøg eller lignende i udlandet, selv om forældrene er uenige om den fælles forældremyndighed, og den anden forælder ikke vil give samtykke til udrejsen. Bestemmelsen regulerer kun tilfælde, hvor forældrene har fælles forældremyndighed, jf. lovforslagets § 3.

Det følger af lovforslagets § 3, stk. 1, at hvis forældrene har fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene. Dette gælder også i spørgsmål om barnets flytning til udlandet, herunder til Grønland og Færøerne.

Efter lovforslagets § 3, stk. 2, skal begge forældre give samtykke til, at barnet forlader landet, eller tager til Grønland eller Færøerne, hvis forældrene har fælles forældremyndighed, og de er uenige om forældremyndigheden, medmindre der foreligger en afgørelse efter lovforslagets § 17, stk. 1, 2. pkt., om, at barnet kan have bopæl i udlandet. En udrejse til udlandet uden samtykke betragtes således som en ulovlig børnebortførelse, der kan føre til, at barnet kan søges tilbagegivet fra udlandet efter reglerne i børnebortførelsesloven, ligesom bortføreren kan straffes efter reglerne i straffelovens § 215, stk. 2.

Hvis der ikke er en tvist om forældremyndigheden, kan den ene forælder som udgangspunkt udrejse af landet med barnet uden den anden forælders samtykke.

Samtykkekravet gælder, hvis der er uenighed om forældremyndighedsspørgsmålet eksempelvis ved, at en forælder har indgivet anmodning til statsforvaltningen om ophævelse af den fælles forældremyndighed eller anmodet om en afgørelse om barnets bopæl. Der skal dog næppe meget til for at statuere uenighed. Den omstændighed, at barnet fjernes fra sit hjem, vil ofte indikere en sådan uenighed.

Da det er udgangspunktet i lovforslagets § 11, at den fælles forældremyndighed kun kan ophæves, hvis der foreligger tungtvejende grunde, må det antages, at flere forældre fremover vil praktisere fælles forældremyndighed også efter en skilsmisse eller samlivsophævelse. Det kan således ikke udelukkes, at der fremover vil blive et større behov for, at der skal tages stilling til, hvorvidt en forælder med del i forældremyndigheden kan rejse på ferie eller familiebesøg i udlandet, selv om der er uenighed om forældremyndighed og udrejsen.

Denne mulighed eksisterer allerede i dag for den forælder, der har samvær. Det antages således, at samtykkekravet i den gældende lovs § 3 ikke er til hinder for, at en forældremyndighedsindehaver tager barnet med til udlandet på weekendsamvær eller feriesamvær, i det omfang dette er reguleret af statsforvaltningen ved en samværsafgørelse.

Omvendt har det hidtil været antaget, at der ikke kan træffes en sådan afgørelse i forhold til den forælder, der har barnet boende. Denne antagelse bygger på en fortolkning af den gældende § 16 i lov om forældremyndighed og samvær. Bestemmelsen giver efter sin ordlyd alene grundlag for at fastsætte samvær med barnet i forhold til den af forældrene, der ikke har barnet boende.

Den foreslåede nye bestemmelse har til hensigt at undgå, at barnet ikke kan deltage i planlagte ferier eller familiebegivenheder eller lignende i udlandet med den ene forælder, alene fordi den anden forældremyndighedsindehaver under en konkret opstået konflikt om forældremyndigheden ikke vil give samtykke hertil.

Bestemmelsen giver statsforvaltningen mulighed for at træffe afgørelse om, at en forældremyndighedsindehaver kan tage barnet med på ferie, familiebesøg eller lignende i udlandet i en kortere periode, selv om der er en uenighed om forældremyndigheden. Det er således både den forælder, der har barnet boende, og den forælder, der har samvær med barnet, der kan anmode statsforvaltningen om at træffe afgørelse herom.

Afgørelsen af, om der bør fastsættes ret til samvær eller ophold i udlandet i de tilfælde, hvor der er tvist om forældremyndigheden, træffes efter en konkret vurdering. Ved afgørelsen skal statsforvaltningen særligt lægge vægt på, om der må antages at være en risiko for, at barnet vil blive tilbageholdt i udlandet. I vurderingen indgår bl.a. den rejsende forælders tilknytning til henholdsvis Danmark og udlandet. Der henvises til vejledning nr. 9802 af 8. februar 2005 om samvær i udlandet, barnets pas m.v.

Det kan indgå i vurderingen, om samværet eller opholdet skal foregå i et land, der har tiltrådt Europarådskonventionen af 1980 om anerkendelse og fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser eller Haagerkonventionen af 1980 om de civile retlige virkninger af internationale børnebortførelser, idet der således er sikkerhed for, at det pågældende lands myndigheder vil medvirke til at bringe barnet tilbage til Danmark, hvis forælderen efter samværets eller opholdets udløb beholder barnet.

Det forudsættes, at statsforvaltningen på normal vis fastsætter det nærmere omfang af barnets ophold eller samvær i udlandet, herunder den tidsmæssige udstrækning heraf.

Det bemærkes, at hvis statsforvaltningen tidligere har truffet afgørelse om, at en samværsforælder generelt eller konkret kan lade samværet foregå i bestemte lande f.eks. i Europa, må en sådan afgørelse som udgangspunkt anses for tilstrækkelig til, at der ikke ved hver udrejse skal foreligge et samtykke efter § 3, stk. 2, også selv om afgørelsen er truffet inden ikrafttrædelsen af denne lov eller på et tidspunkt, hvor der ikke var uenighed mellem forældrene om forældremyndigheden. Den forælder, der frygter bortførelse eller mener, at ferien vil være til skade for barnet, må rette henvendelse til statsforvaltningen med henblik på at få ophævet den anden forælders ret til, at samværet kan foregå i udlandet. Statsforvaltningen skal altid foretage en konkret vurdering af, om forholdet mellem forældrene eller barnets forhold har ændret sig, og om en konkret opstået uenighed om forældremyndigheden eller barnets bopæl samt sagens omstændigheder i øvrigt bestyrker mistanken om, at barnet ikke vil blive bragt tilbage til Danmark, jf. pkt. 2 i vejledning nr. 9802 af 8. februar 2005 om samvær i udlandet, barnets pas m.v. Ophæves eller suspenderes afgørelsen om samvær i udlandet under en tvist om forældremyndigheden, indtræder samtykkekravet i lovforslagets § 3, stk. 2, på ny. Er sagen af hastende karakter, kan afgørelsen træffes af ministeren for familie- og forbrugeransvar (Familiestyrelsen), jf. lovforslagets § 28, stk. 3.

Bestemmelsen handler kun om kortere udlandsophold såsom ferier, familiebesøg eller lignende. Er der tale om et længerevarende ophold, f.eks. studieophold eller ophold på grundlag af arbejdsrelateret forhold i udlandet, må det bero på en konkret vurdering, hvorvidt afgørelsen skal træffes efter bestemmelsen, eller om sagen skal afgøres af retten efter lovforslagets § 17, stk. 1, 2. pkt. Hvis opholdets formål og varighed er af en sådan karakter, at det ikke kan udelukkes, at barnet vil opnå bopæl i udlandet ved udrejsen eller under opholdet i udlandet, må afgørelsen træffes efter § 17, stk. 1, 2. pkt.

Har en forælder forældremyndigheden over et barn alene, og ønsker samværsforælderen at få truffet en konkret eller generel afgørelse om, at den pågældende kan tage barnet med til udlandet på ferie, træffes afgørelsen efter reglerne om samvær i lovforslagets § 21, stk. 1, jf. § 19. Det samme er tilfældet for så vidt angår anmodninger fra andre end forældre om, at samværet kan udøves i udlandet, jf. lovforslagets § 21, stk. 1, jf. § 20.

Det bemærkes, at en forælder, der har forældremyndigheden alene over barnet, kan udrejse af landet uden den anden forælders samtykke.

Som en konsekvens af den foreslåede bestemmelse i ændringsforlag nr. 2 [§ 01] foreslås i ændringsforslag nr. 1 en tilføjelse til bestemmelsen i lovforslagets § 3, stk. 2, således at det af bestemmelsen fremgår, at samtykkekravet ved barnets udrejse heller ikke gælder, hvis der er truffet en afgørelse efter den nye bestemmelse.

Samlet set vurderes forslaget ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for det offentlige.

Til nr. 3-5

De foreslåede ændringer er konsekvenser af den nye bestemmelse, som er foreslået ved ændringsforslag nr. 2. Særligt vedrørende ændringsforslag nr. 5 bemærkes, at domstolene således kan tage stilling til spørgsmålet, om en forælder kan rejse til udlandet på ferie, familiebesøg eller lignende i den i ændringsforslag nr. 2 nævnte situation, hvis en sag om forældremyndighed er indbragt for retten, og der er anmodet om en samværsafgørelse. Ændringsforslag nr. 5 indeholder desuden en teknisk justering i forhold til hjemmelshenvisningen for domstolenes afgørelser i samværsager.

Birthe Rønn Hornbech (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Nonbo (V) Søren Pind (V)
Peter Skaarup (DF) fmd. Kim Christiansen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Tom Behnke (KF)
Allan Niebuhr (KF) Simon Pihl Lorentzen (S) Per Kaalund (S) Lissa Mathiasen (S)
Frode Sørensen (S) Elisabeth Arnold (RV) Lone Dybkjær (RV) Anne Baastrup (SF) nfm.
Line Barfod (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 133

Bilagsnr.	Titel
1	Henvendelse af 31/1-07 fra Ulla Nørtoft Thomsen, Holstebro
2	Henvendelse af 31/1-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
3	Høringssvar vedrørende forslag til forældreansvarslov
4	Henvendelse af 4/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
5	Henvendelse af 8/2-07 fra Børns Vilkår, Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker, Landsforeningen Samvær og Red Barnet
6	Oversigt over henvendelser til Retsudvalget om betænkning nr. 1475/2006 om barnets perspektiv forud for lovforslagets fremsættelse
7	Henvendelse af 9/2-07 fra Lotte Föllin, København V
8	Henvendelse af 8/2-07 fra Bente Holm Nielsen, Vanløse
9	Henvendelse af 11/2-07 fra Kvinder for Frihed
10	Henvendelse af 16/2-07 fra Dansk Kvindesamfund
11	Evalueringsrapporten »Når gode råd er dyre« vedrørende projekt om advokatbistand til udvalgte forældre i meget konfliktfyldte samværsager
12	Henvendelse af 19/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
13	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
14	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
15	Borgerhenvendelse af 26/2-07
16	Borgerhenvendelse af 20/2-07
17	Henvendelse af 24/2-07 fra Bente Holm Nielsen, Vanløse
18	Henvendelse af 25/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
19	Borgerhenvendelse af 21/2-07
20	Henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
21	Henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
22	Henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
23	Henvendelse af 1/3-07 fra Ulla Nørtoft Thomsen, Holstebro
24	Henvendelse af 28/2-07 fra Lene Böttcher, Billund
25	Henvendelse af 2/3-07 fra Bente Holm Nielsen, Vanløse
26	Henvendelse af 8/3-07 fra Anette Hundewadt Christensen, Brøndby Strand
27	Henvendelse af 8/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
28	Henvendelse af 11/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
29	Henvendelser til ordførere fra Nanna Gersov, Kastrup
30	Borgerhenvendelse af 7/3-07
31	Henvendelse af 18/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup

Bilagsnr. Titel

32	Henvendelse af 20/3-07 fra Maria Thastum, København K
33	Henvendelse af 21/3-07 fra Kvinder For Frihed
34	Henvendelse af 22/3-07 fra lektor Annette Kronborg, Københavns Universitet
35	1. udkast til betænkning
36	Henvendelse af 28/3-07 fra Kristoffer Rønde Møller, København V
37	Henvendelse af 28/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
38	Henvendelse af 30/3-07 fra Kristoffer Rønde Møller, København V.
39	Henvendelse af 9/4-07 fra Carsten Winding, Fjerritslev
40	Henvendelse af 3/4-07 fra advokaterne Majken Johansen og Jytte Lindgård, København K
41	Borgerhenvendelse af 20/3-07
42	Henvendelse af 12/4-07 fra Nanna Gersov, Kastrup
43	Henvendelse af 12/4-07 fra Lene Böttcher, Billund
44	Borgerhenvendelse af 13/4-07
45	Ændringsforslag fra familie- og forbrugerministeren
46	2. udkast til betænkning
47	Borgerhenvendelse af 25/4-07

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 133**Spm.nr. Titel**

1	Spm. om kommentar til henvendelse af 1/2-07 fra Ulla Nørtoft Thomsen, Holstebro, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om kommentar til henvendelse af 31/1-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om kommentar til henvendelse af 4/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om kommentar til henvendelse af 8/2-07 fra Børn Vilkår, Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker, Landsforeningen Børn & Samvær og Red Barnet, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om kommentar til henvendelse af 9/2-07 fra Lotte Follin, København til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelse af 8/2-07 fra Bente Holm Nielsen, Vanløse, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om kommentar til henvendelse af 11/2-07 fra Kvinder for Frihed, og ministerens svar herpå
8	Spm. om kommentar til henvendelse af 15/2-07 fra Dansk Kvinde-samfund, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå

-
- 9 Spm. om kommentar til evalueringsrapporten: »Når gode råd er dyre,« til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om kommentar til henvendelse af 19/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om ophobning af sager om bl.a. samvær og skilsmisse i statsforvaltningerne, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om undersøgelse om delte familiers økonomi, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvornår resultatet af undersøgelsen om delte familiers økonomi forventes at foreligge, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om at anvende begrebet samarbejdschikane i stedet for samværschikane, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om kommentar til henvendelse af 26/2-07 (bilag 15), til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/2-07 (bilag 16), til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om kommentarer til henvendelse af 24/2-07 fra Bente Holm Nielsen, Vanløse, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om kommentar til henvendelse af 25/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om § 3, stk. 1, vedrørende fælles forældremyndighed, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om kommentar til henvendelse af 21/2-07 (bilag 19), til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om kommentar til henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om kommentar til henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om kommentar til henvendelse af 28/2-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til henvendelse af 1/3-07 fra Ulla Nørtoft Thomsen, Holstebro, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om kommentar til henvendelse af 28/2-07 fra Lene Böttcher, Billund, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om kommentar til henvendelse af 2/3-07 fra Bente Holm Nielsen, Vanløse, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om kommentar til henvendelse af 8/3-07 fra Anette Hundewadt Christensen, Brøndby Strand, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå

-
- 28 Spm. om kommentar til henvendelse af 8/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om kommentar til henvendelse af 11/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om kommentar til henvendelse af 7/3-07 (bilag 30), til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om kommentar til henvendelse af 18/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/3-07 fra Maria Thastum, København K, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om kommentar til henvendelse af 21/3-07 fra Kvinder For Frihed, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om kommentar til henvendelse af 22/3-07 fra Annette Kronborg, Københavns Universitet, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om kommentar til henvendelse af 28/3-07 fra Kristoffer Rønde Møller, København V, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om kommentar til henvendelse af 28/3-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om kommentar til henvendelse af 30/3-07 fra Kristoffer Rønde Møller, København V, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om kommentar til henvendelse af 9/4-07 fra Carsten Winding, Fjerritslev, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om kommentar til henvendelse af 3/4-07 fra advokaterne Majken Johansen og Jytte Lindgård, København K, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om kommentar til henvendelse af 20/3-07 (bilag 41), og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om kommentar til henvendelse af 12/4-07 fra Nanna Gersov, Kastrup, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om kommentar til henvendelse af 12/4-07 fra Lene Böttcher, Billund, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om kommentar til henvendelse af 13/4-07 (bilag 44), og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om, hvilken betydning lovforslaget får for sager, hvor samværsforælderen imod forældremyndighedsindehaverens ønske får samvær med barnet i udlandet, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om, hvor mange sager af den karakter, som fremgår af spørgsmål 44, der er på årsbasis, og hvor mange af afgørelserne, der ankes til Familiestyrelsen, til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå

- 46 Spm. om kommentar til henvendelse af 25/4-07 (bilag 47), til familie- og forbrugerministeren, og ministerens svar herpå